

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 grudnia 2016 r. nr (...) – 2016 Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie ustalił wartość kapitału początkowego A. Z.. Jako podstawę wymiaru kapitału zakład przyjął kwotę 1. 266,31 zł oraz okresy składkowe – 17 lat, 7 miesięcy, 21 dni (w sumie 211 miesięcy), a nieskładkowe – 4 lata, 1 miesiąc, 25 dni (w sumie 49 miesięcy). Współczynnik proporcjonalny do wieku i okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 84,09%. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat – wyniosło 209 miesięcy. Na podstawie tych danych, ZUS ustalił, że wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. wynosi 119 566,81 zł.

(decyzja k. 46-46v. akt ZUS)

A. Z. złożyła w dniu 27 stycznia 2017 r. odwołanie od tej decyzji w całości. Stwierdziła ponadto, że organ rentowy ponownie nie uwzględnił zatrudnienia jej w Spółdzielczym Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Usługowym (...) w okresie 1 stycznia 1988 r. – 31 marca 1991 r. Stwierdziła także, że dowodem na powyższe była legitymacja ubezpieczeniowa. W dalszej części odwołania opisała świadczenie pracy w (...) K.. Ponadto zakwestionowała przyjęcie w wyliczeniach kapitału początkowego płacy minimalnej za okres 2 stycznia 1995 r. – 30 kwietnia 1995 r.

(odwołanie od decyzji – k. 2-3)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o oddalenie odwołania wywodząc jak w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie k. 16-16v.)

Decyzją z dnia 7 sierpnia 2017 r. nr (...) - 2016 Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie ustalił wartość kapitału początkowego A. Z.. Jako podstawę wymiaru kapitału zakład przyjął kwotę 1. 266,31 zł oraz okresy składkowe – 17 lat, 7 miesięcy, 21 dni (w sumie 211 miesięcy), a nieskładkowe – 4 lata, 1 miesiąc, 25 dni (w sumie 49 miesięcy). Współczynnik proporcjonalny do wieku i okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 84,09%. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat – wyniosło 209 miesięcy. Na podstawie tych danych, ZUS ustalił, że wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. wynosi 119 566,81 zł,

(decyzja k. 50-50v. akt ZUS)

A. Z. złożyła w dniu 17 sierpnia 2017 r. odwołanie od tej decyzji w całości. Stwierdziła, że podobnie jak w odwołaniu od decyzji nr (...).

(odwołanie od decyzji – k. 2-3 w aktach VIII U 1843/17)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o oddalenie odwołania wywodząc jak w zaskarżonej decyzji. Ponadto organ rentowy stwierdził, że dokonał przeliczenia z urzędu kapitału początkowego, tj. uwzględnił kwotę 500 zł za kwiecień 1995 r. oraz kwotę 4. 500.000 zł za okres 1 stycznia 1993 r. – 30 czerwca 1993 r. Stwierdził również, że te korekty nie miały wpływu na wysokość ustalonego kapitału.

(odpowiedź na odwołanie k. 3-3v. w aktach VIII U 1843/17)

Postanowieniem z dnia 22 września 2017 r. Sąd Okręgowy w Łodzi połączył sprawę o sygnaturze akt VIII U 1843/17 ze sprawą VIII U 388/17 do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod wspólną sygnaturą VIII U 388/17.

(postanowienie – k. – 4 w aktach VIII U 1843/17)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił co następuje:

A. Z. urodziła się w dniu (...)

(okolicość bezsporna)

W okresie 1 stycznia 1988 r. – 31 marca 1991 r. wnioskodawczyni pracowała w Spółdzielczym Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Usługowym (...) w Agencyjnym Zakładzie Handlu i (...) w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem prowadzonym w ramach umowy-zlecenie, które rozliczane było w Urzędzie Skarbowym w Ł..

(świadcstwo pracy k. 11 akt kapitałach ZUS)

Agencja Zakładu Handlu i (...) w Ł. była prowadzona w ramach umowy zlecenia ze Spółdzielczym Przedsiębiorstwem Produkcyjno-Usługowym (...). Agencja była prowadzona przez dwie osoby, tj. wnioskodawczynię i jej męża K. Z.. Agencja zatrudniała od 4 do 8 osób i jej działania polegały na prowadzeniu sprzedaży, dostarczaniu towarów na zlecenie detalistów po uprzednim ich przerobieniu. Z rozliczenia Agencji z Urzędem Skarbowym wynika, że osiągnane przez agencję dochody nawet przy podziale na dwie osoby dwóch agentów wnioskodawczynię i jej późniejszego męża znacznie i to kilkakrotnie przekraczają średnią krajową w tym okresie.

/zeznania wnioskodawczyni – e-protokół z 13 grudnia 2017 r. – 00:02:34 – 00:03:54 – płyta CD – k. 66 w zw. z e-protokół z 13 grudnia 2017 r. – 00:03:54 – 00:20:10 – płyta CD – k. 66; zeznania świadka H. G. – e-protokół z 26 lipca 2017 r. – 00:02:35 – 00:05:41 – płyta CD – k. 39; zeznania świadka K. Z. – e-protokół z 26 lipca 2017 r. – 00:05:41 – 00:14:02 – płyta CD – k. 39, decyzje k 34-36/

W okresie 2 stycznia 1995 r. – 30 kwietnia 1995 r. wnioskodawczyni była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) S. A. w Ł. za wynagrodzeniem 500 zł brutto oraz premią uznaniową.

/świadcstwo pracy – k. 13/

Wnioskodawczyni w dniu 22 sierpnia 2016 r. złożyła wniosek o ustalenie kapitału początkowego.

(wniosek – k. 1 i n. w aktach ZUS)

Decyzją z dnia 22 września 2016 r. nr (...) - 2016 organ rentowy ustalił kapitał początkowy A. Z.. Jako podstawę wymiaru kapitału zakład przyjął kwotę 1. 266,31 zł oraz okresy składkowe – 17 lat, 3 miesiące, 22 dni (w sumie 207 miesięcy), a nieskładkowe – 4 lata, 1 miesiąc, 25 dni (w sumie 49 miesięcy). Współczynnik proporcjonalny do wieku i okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 83,06%. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat – wyniosło 209 miesięcy. Na podstawie tych danych, ZUS ustalił, że wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. wynosi 117 796,58 zł.

(decyzja – k. 30-30v. akta ZUS)

Decyzją z dnia 21 grudnia 2016 r. nr (...) – 2016 Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie ustalił wartość kapitału początkowego A. Z.. Jako podstawę wymiaru kapitału zakład przyjął kwotę 1. 266,31 zł oraz okresy składkowe – 17 lat, 7 miesięcy, 21 dni (w sumie 211 miesięcy), a nieskładkowe – 4 lata, 1 miesiąc, 25 dni (w sumie 49 miesięcy). Współczynnik proporcjonalny do wieku i okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 84,09%. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat – wyniosło 209 miesięcy. Na podstawie tych danych, ZUS ustalił, że wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. wynosi 119 566,81 zł.

(decyzja k. 46-46v. akt ZUS)

Decyzją z dnia 7 sierpnia 2017 r. nr (...) - 2016 Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie ustalił wartość kapitału początkowego A. Z.. Jako podstawę wymiaru kapitału zakład przyjął kwotę 1. 266,31 zł oraz okresy składkowe – 17 lat, 7 miesięcy, 21 dni (w sumie 211 miesięcy), a nieskładkowe – 4 lata, 1 miesiąc, 25 dni (w sumie 49 miesięcy). Współczynnik proporcjonalny do wieku i okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 84,09%. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat – wyniosło 209 miesięcy. Na podstawie tych danych, ZUS ustalił, że wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. wynosi 119 566,81 zł,

(decyzja k. 50-50v. akt ZUS)

W toku postępowania sądowego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych przedstawił dwa warianty hipotetycznego przeliczenia kapitału początkowego z uwzględnieniem stażu pracy okresu zatrudnienia na stanowisku agenta w (...) K. oraz i (...) S. A. w Ł.. Pierwszy wariant uwzględniał wynagrodzenie za czas pracy w (...) K. w wysokości minimalnej, a w przypadku (...) w wysokości 500 zł miesięcznie. Organ rentowy uznał, że współczynnik proporcjonalny wzrósłby do 89,72% a wartość kapitału wyniosłaby 135 488,43 zł. Drugi wariant uwzględniał wynagrodzenie za czas pracy w (...) K. w wysokości średnich krajowych, a w przypadku (...) w wysokości 500 zł miesięcznie. Organ rentowy uznał, że współczynnik proporcjonalny wzrósłby do 89,72% a wartość kapitału wyniosłaby 149 568,76 zł. Najkorzystniejszą wartość kapitału początkowego zostałaby uzyskana przy przyjęciu otrzymywania wynagrodzenia w wysokości średniej krajowej z pracy w (...) K.. Przyjęcie kwoty 500 zł jako wysokości miesięcznego wynagrodzenia za czas pracy w (...) nie wpływałoby na wysokość kapitału początkowego.

/wyliczenia organu rentowego – k. 45-46/

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołania A. Z. zasługują na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 roku, Nr 39, poz. 353 z późn. zm.) wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

- 1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,
- 2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,
- 3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, obliczony na zasadach określonych w art. 15, mnoży się przez kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia.

Stosownie zaś do art. 114 ust. 1 ustawy prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.

Na wstępie zauważyć trzeba, że zgodnie z przepisem art. 173 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.), wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie tej ustawy, tj. na dzień 1 stycznia 1999 roku (patrz art. 196).

Zgodnie z treścią art. 173 ust. 1 ustawy emerytalnej dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Zgodnie z treścią art. 174 ust. 1 ustawy emerytalnej, kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Natomiast zgodnie z ust. 2 tego przepisu przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6,

2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,

3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

W myśl ust. 3 podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu od dnia 1 stycznia 1980 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku. Natomiast w myśl ust. 7 do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku. Ustęp 8 powyższego przepisu stanowi, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 r.

Z treści § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku

w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasady wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) wynika, iż środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość zarobku lub dochodu stanowiącego podstawę wymiaru emerytury lub renty są dla pracowników zaświadczenia zakładów pracy wystawione według wzoru ustalonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych albo legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca wpisy dotyczące zatrudnienia i wysokości osiąganych zarobków. Jednakże judykatura stoi na stanowisku, iż w postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1984 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasady wypłaty tych świadczeń taka sama zasada dotyczy ustalenia wysokości zarobków i dochodów do wyliczenia kapitału początkowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku, II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2006 roku, I UK 115/06).

Stosownie do treści art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W postępowaniu sądowym – co zostało już wyżej wskazane - ubezpieczony może korzystać z wszelkich środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty.

W świetle ustaleń Sądu można jednoznacznie przyjąć, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne odwołującej w okresie od 1 stycznia 1988 r. do 31 marca 1991r. stanowiła wielokrotność średniej krajowej w tamtym okresie. Decyzja, które kwestionuje organ rentowy wskazują rozliczenia K. Z. jednakże wynika z nich, że dotyczą rozliczenia za dwie osoby a więc również dotyczą wnioskodawczyni. Podzielenie kwoty na dwie osoby nie jest wprost możliwe i przyjęcie takiej kwoty jako podstawy wymiaru składek za ten okres gdyż dochody mogły się różnić. Jednakże zakres przekroczenia średniej krajowej daje w ocenie Sądu prawo do przyjęcia, że podstawą wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne za sporny okres była co najmniej kwota odpowiadająca średniej krajowej z tego okresu.

Przyjmując więc za prawidłowe hipotetyczne wyliczenie organu rentowego nowej wysokości kapitału początkowego i emerytury z dnia 31 sierpnia 2017r. Sąd orzekł jak w pkt. 1 zaskarżonego wyroku stosownie do treści art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

Natomiast z uwagi na brak konkretnych dowodów pozwalających ustalić rzeczywistą kwotę podstawy wymiaru składek w spornym okresie pracy jako agenta Sąd uznał, że nie można przyjąć kwoty matematycznego podzielenia dochodu Agencji na dwie osoby a jedynie przyjąć średnią krajową przy założeniu, że rzeczywiste dochody stanowiły kilkakrotność średniej krajowej a więc co najmniej taka kwota może być przyjęta do ustalenia wysokości świadczeń. Z

tych względów Sąd w pozostałym zakresie oddalił odwołania wnioskodawczyni i orzekł jak w pkt.2 w oparciu art.477¹⁴ § 1 k.p.c.

W zakresie pozostałych spornych kwot organ rentowy uwzględnił je w toku procesu decyzją z 7 sierpnia 2017 roku.

Zarządzenie: Odpis wyroku z uzasadnieniem

doręczyć pełnomocnikowi ZUS wypożyczając akta rentowe.